

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodnost: Zdajnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Našljaj na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857-58 So. Leland Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenske National Benefit Society.

Owned by the Slovenske National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v obiskovanju n. pr. (Jan. 21-22) poleg valjega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevnem potekom narodnina. Ponovite jo pravno, zanesno, da se vam ne ustavi list.

SLABO SPRICEVALO.

Walter Dill Scott, predsednik Northwestern univerze, je naznani, da bodo morali vsi dijaki prihodnjo jesen prestati preizkušnjo o njih zmožnosti, ki se vpišejo v prvi letnik na univerzi. On pravi, da se veliko dijakov vpile na univerzi, ki ne morejo dokončati še prvega semestra. Dodal je, da so med temi dijaki sinovi in hčere prominentnih družin.

V navadnem jeziku to pomeni, da se sinovi in hčere bogatinov slabo uče, ko pridejo na univerzo in zaradi tega bodo morali pri vstopu na univerzo napraviti izpit, da se prepričajo, ako že znajo toliko, da so sposobni nadaljevati študije na univerzi.

Bogastvo povzroča, da sinovi in hčere bogatih starišev ne delajo. Pa tudi učiti se ne marajo, ker jim najbrž bolj po glavi roje razne športne igre in zabave kot poduk na univerzi.

Zakaj pa so potem ti ljudje na svetu? Ali res samo zaradi tega, da milioni delavcev in farmerjev trdo delajo in trpe, da lahko otroci bogatinov pohajajo, ne delajo in se ne uče v šolah?

Ako pogledamo dijake, ki so sinovi delavskih ali kmečkih starišev, se prepričamo, da morajo opravljati trda telesna ali umska dela, da si prihranijo toliko, da lahko plačajo šolnino na univerzi, ki je v današnjih dneh precej visoka. Poleg tega morajo še zaslužiti za hrano, stanovanje in obleko. Navadno se ti dijaki dobro uče, dasiravno so od zore do pozno v noč vpreženi v telesno in umsko delo.

In zakaj je tako? Pri otrocih bogatih starišev se oglaša mržnja do telesnega dela in poduka, ker računijo, da jim ne bo treba opravljati telesnega in umskega dela, kadar odrastejo, ker jim bodo stariši zapustili toliko premoženja, da bodo najeli druge ljudi, da zanje delajo telesno in duševno. Naobratno se pa dijaki delavskih in farmerških starišev zavedajo, da bodo morali sami delati, ako bodo hoteli živeti.

To je zopet ena tistih neenakosti v mišljenju in dejanju, ki ima izvor v današnjem gospodarskem sistemu. Ako bi današnji gospodarski sistem ne ustvarjal na eni strani bogatinov in na drugi siromake, bi mladina v splošnem veliko bolj stremila po izobrazbi na univerzah in se pridno učila, kot to opazimo pri mladini, ki ima bogate stariše.

Obenem nam tudi to pove, da danes nimajo vsi enake prilike do izobrazbe. In ker nima mladina enake prilike do izobrazbe, se tudi toliko mladine ne posveti študijam na višjih šolah, kot je treba, da se posveti v interesu našpredka v človeški družbi.

Izjava predsednika Northwestern univerze ne daje le slabega spričevala mladini bogatih starišev, ampak daje še slabje spričevalo sedanjemu gospodarskemu redu, ki povzroča, da nima mladina enake prilike do višje izobrazbe.

Ako bi vsa mladina imela enako priliko do višje izobrazbe, bi se človeška družba nahajala v boljih razmerah, kot se nahaja. Stroji bi mogoče že zdavnaj opravljali skoraj vse ročno delo. Takozvani civilizirani narodi bi bili mogoče že zdavnaj odpravili blagovno produkcijo in distribucijo v korist posameznikom in jo nadomestili z novim gospodarskim redom, ki bi koristili vsemu ljudstvu. Tudi vojne bi bile odpravljene med takozvanimi civiliziranimi narodi, kajti v resnicici civiliziran človek ne ubija in kolje. Bližali bi se mogoče že času, ko bi narodi tekmovali med seboj edino za najvišjo palmo kulture.

Tako pa kapitalistični gospodarski sistem sam zadržuje hitrejši razvoj človeške družbe v popolnejši forme, ker nimajo talentirani mladeniči enake prilike do izobrazbe, katera bi jim omogočila obrusiti njih talente, da služijo vsemu človeštvu.

Medtem ko predsednik Northwestern univerze izjavlja, da bo treba uvesti sprejemne izpite za prvoletnike na univerzi, se oglašajo dekan in predsedniki učilišč in univerz, na katere prihajajo sinovi in hčere bogatih starišev, in menijo, da naj imajo pravico do višje izobrazbe samo sinovi in hčere bogatinov. To je zopet spričevalo, kakšne misli ustvarja današnji gospodarski red celo v možganih nekaterih, katerim je poverjena višja izobrazba mladine.

Današnji svet je pač narobe svet! Je doba konfuzije in zmenjave!

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J.
in čitalcev Prosveta.

Woodward, Iowa. — Predno pišem kaj drugega, prosim urednika, naj ne sedi preblizu koša, da me urejevanjem slučajno ne zmuži moj dopis po oni grdi poti, kar bi prav nič rada ne videla. — Ravnonar sem čitala dopis od rojakinja s farme, ki prosi, naj bi ji rojaki pomagali kupiti kravji zvon. Vem, da je zvon na farmah potreben, ampak čudila bi se, če bo rojakinja uslikana. Saj bi vendar moral vedeti, da rojaki hrenenijo samo po dražjih zvonovih za cerkev, da jim bodo zvonili zadnjo popotnico v nebesko kraljestvo. Taki ljudje se ne brigajo za kravje zvonce.

Pred kratkim smo čitali v Prosveti dopis (št. 19), ki mi ne gre iz glave. Bilo je pismo, ki ga je rojak dobil iz stare domovine od nekega duhovna in par cerkevni očetov, meščarjev in ključarjev. V resnicici je pri čitanju tistega spreletavala kar kurja polt od same jese. Kaj vsega se predzrejno ērnuhi. Ko čitalo o tolkem pomanjkanju v starji domovini, pa še upajo beračit za druge zvonce. Zakaj pa niso prejšnjih valovali, da jih je pošrla vojna; še blagoslovili so jih, češ, vojna mora biti za reditev domovine. Prav ni se ne sramujejo, ko vidijo, da je ljudstvo še dovolj reyno, pa še ga izemajo do krvi. Kreature pa tako! In še kako milo se znajo obnašati, ko fehtari okoli režejo, kakor da jih je sama nedolžnost. Potem si pa še dranejo v Ameriko poslati hinavsko pismo, še, tu bo še kaj neslo, saj je precej takin, ki prenašajo na tem svetu trpljenje, da se jim bo dobro godilo po smrti.

Pismo ga pa pihne, še posebno, ko ga človek bere v naprednem listu kot je Prosveta. "Fehtar" pravi v prvi vrsti, da je kruta vojska vselej može in fante v vrh tega še ljubljence — zvonce. Možje in fantje nimajo pomena, ljubljenci zvonce pa. Zdi se, kakor bi slišali ciganove lažljive pesmi. Kako žalostno je zdaj ob praknikih, ker ne slišijo otočnega zvonce, ki jih je tolažilo. Lepa tolažba to za režejo, seveda. Bilo jim je hudo, kakor bi jim bilo polovico arca iztrganega, ko so ingubili zvonce. Seveda je to zanje velikanška škoda, toda človek se upravilno vprašuje, ali imajo tako ljudje sploh arce, ki blagoslavljajo merilno orlojje. In tega tudi ne piše, da so ravno oni dosledno šutnili ljudstvo k vojni.

Zupnik pojasnjuje v pismu, da so imeli dve slabli letini in da se z življenske potrebe nimajo dovolj. Ce je pa tako, naredijo pametnejše, ako tisto polovico, ki so jo tam naberačili, razdelijo med potrebine, jim bo vsaj nekaj zaledlo, zvonce pa. Zdi se, kakor bi slišali ciganove lažljive pesmi. Kako žalostno je zdaj ob praknikih, ker ne slišijo otočnega zvonce, ki jih je tolažilo. Lepa tolažba to za režejo, seveda. Bilo jim je hudo, kakor bi jim bilo polovico arca iztrganega, ko so ingubili zvonce. Seveda je to zanje velikanška škoda, toda človek se upravilno vprašuje, ali imajo tako ljudje sploh arce, ki blagoslavljajo merilno orlojje. In tega tudi ne piše, da so ravno oni dosledno šutnili ljudstvo k vojni.

V soboto dne 17. februarja smo pokopali našega brata Franka Bratona. Spadal je k društvu "Slovenski rudar", št. 182 v Gilbertu. Bodil mu lahka tuja semija!

Predno končam še izrazim Lejlo, da pride vsak vollec, bodisi mož ali žena gotovo volit dne 11. marca. To je naša dolžnost kot državljanov. Da pa volimo za svoje ljudi je naša dolžnost kot Slovanov.

Pozdrav vsem rojakom v Združenih državah. Zavedajmo se, da smo bratje in sestre, pa bomo storili prav. — Vollec.

Cardiff Mine, Alta, Utah. — Ni mi mogoče, da bi odšel v solnčno Florido na izlet kakor je storil moj nadvise dragi podjetnik. Delavci še niso naredili tiste mašine, da bi jih odpeljala na izlet v Florido in tako moramo v zimskem času ostati doma. Danes je torej še vedno najboljše za delavce, da ostane doma za pečjo, včasih pa malo pogara za dobitki podjetnika, da se bo vsaj preljubi na delodajalec še na solnčni vltava.

Profesor Fournier Dalbe je nedavno izjavil uredniku londonskega "Daily News", da bo problem voda v daljavo rešen še tekom leta 1925, tistem bo vsaj zmanjšen imenom in izkustvom. Vid v daljavo, ki je bil dobesedno zelo nepopolin, bo na prihodnji britanski svetovni razstavi objekt velikega zanimanja.

Fournier Dalbe je priznana avtorita na tem polju. Izumil je "optophon", ki omogoča slepemu, da čita po poslumu, in "tonoskop", ki omogoča глухим, da občutijo govor. Ena njegovih najnovejših znanstvenih pridobitev je izpopolnitveni aparat za transmisijo fotografije z aeroplana s pomočjo brezžične telegrafije.

Pilot lahko fotografijo, ki jo je posnel, prevede v aparatu, ki fotografijo povzroči in jo v tridesetih minutah po zraku prenesi na zemljo.

Ves proces se izvrši na nadzorni, da se svetloba s pomočjo selena izpremeni v električne valove.

Kakor vidimo, žakajo naše potomstvo bogata tehnična prenove.

Prav res, podjetniška družba je

za nas delavec prava mamica, ki nam daje dela in kruha. Kaj bi le bilo, če bi je ne imeli? Kam bi le šli delat? Ali bi ne bilo hudo? Najboljše je, da držimo kar imamo in ostanemo pohlevni kakor božji ostanki. Bo že boljše, bog bo le dal, da se bo našim gospodom dobro godilo, mi pa bomo zasluzili presvet nebesko kraljestvo.

Naj podjetnik res nekam napoveda, da ker nam ne da dovolj, ali

to ga bo še minilo, gori nad svez-

dami bomo val enaki. Tu je pa le

boljše, da mu pustimo, da dela

kakor hoče, ker še bi ga ne imeli,

bi bil za nas še večji nič. Tudi iz-

birčni nismo mi trpni, za nas je

vse dobro, kar dobimo.

Prodajalec krokodilovih solz je

nekajč ocital, da smo delavei kri-

vični, ker hočemo imeti osem ur

delna na dan; pa dvanajst ur ali

še več bi morali delati, potem bi

bilo boljše, ker bi več zasluzili.

Gilbert, Minn. — Zimsa, ki je

pri nas še presej huda, se bliža

koncu, dnevi postajajo daljši, kar

pomeni, da se bliža spomlad, pre-

rojenje prirode. S časom prihaja-

jo tudi dnevi volitve kakor dru-

god, tako pri nas na Mesabi Ran-

gu. Zdi se mi torej potrebno, da

izrazim svoje mnenje. Ne bom

nikogar grajal, hvaili pa tudi ne,

moja želja je in bi moral biti

vsakega Slovence, da odda svoj

glas za naše rojake povsod, kjer

koli kdo kandidira za kakoršen-

koli urad.

V Gilbertu, kjer smo Slovenci

v večini, prav lahko izvolimo ena-

ga ali več svojih v mestnih urad-

eh, da bomo držali skupaj. Svoji k

svojim, naj nam bo princip vsaj

v političnem delovanju, ker, jaz

mislim, je boljše, da drži urad

Slovena ne pa tujerodec. Sliko

zavist vrlimo stran in oble-

čimo skupno slogo in ikrenega

bratstva, da bo boljše za nas. Ka-

kor je znano, kandidira za tajni-

ški A. M. Intihar, za mestnega žu-

panja pa Anton D. Lapp, za bla-

gajnika Matija Marot in za mest-

nega svetovca Joseph F. Babich

ter za sodnika Jako Muhovich. Vsi

ti rojaki so nam osebno dobro

znanji, da so zmožni za dotične ur-

ade. Njih napsotnik so tujerodeci.

Na nas samih je lešeče, ko

ga bomo volili, da ne bo

Velika revolucija bo do v Mehiki?

Bernard D. Wolfe. Feder. Press.

Ali je bila pravkar končana revolucija v Mehiki zadnjih? Obregon je rečel, da je. Kdor pozna sile, ki so vodile revolucijo, bo težko iztrdi Obregon. Resnica pa je, da je bila sedanja vstaja smrtni čaror za vse nadaljnje poskuse te. Vstaja je pokazala, da novo nazadnjška sila v Mehiki ne more strmolagati sedanje napole predne in socialistično pobrane vlade brez zunanjega pomoči. Marsikom je še zdaj uganka, ki je mogla ameriška vlada podpirati Obregonja in njegov socialistični režim in nastop proti Huerti, ki je imel za svojih veleposenetnike, mehiških industrije in bankirje, cerkev in vse, kar nosi znani sveti red "reda in zakona". To stvar treba pojasnit.

Ameriški kapitalisti, ki so siceri že toliko revolti v Mehiki in Srednji Ameriki, so bili pot podkupljeni. Obregon jih je želel za visoko ceno — milijardi — s tem, da je prisnal njeni starci posojila mehiškim vlastim Diaz do Carranza z nemini obrestimi vred. Celo ameriški petrolejski baroni so bili zadržani pomirjeni s koncesijami. Obregon jim je zajamčil, da ga bodo ameriški bankirji, katerim je Obregon zastavil prirodna bogastva Mehike, da so ga priznali in mu dali mir, to dovolili?

McADOO IN REED STA SI HU DO V LASEH.

(Nadaljevanje s prve strani.)

“Tako potem me je senator Reed napadel pred senatom ter zanesel moje ime v oljni skandal. Tako pomaga republikanski stranki obrati ljudsko pozornost pre od grabežnosti in korupcije, ki se tiče članov sedanje republikanske administracije.”

“Kdo je ta človek, ki me nečiraže se na resnico in pravilnost napada v vrhu svojih lastnih stremljenj?”

“To je tisti, ki ga je demokratska stranka radi izneverbne vežbanje delavecem in kmetom, armado generalov in profesionalnih vojakov pa počene v že davno zasluženi pokoj! Ali stori to? Ali stori to njegov naslednik Callies, kateremu je izvolitev zdaj zagurana in kateri se ponosa, da je radikalni socialist?”

“On je tisti, ki mu je bil odrečen sedež na demokratski načrti konvenčiji v San Franciscu, ko je poizkušal pogasiti voljo demokratov v svoji lastni državi ter se vasilil na skupščino, kjer je imela stranka izbrati svojega kandidata za predsedništvo Združenih držav.”

“On je tisti človek, ki je vedno spadščilo drugo vprašanje: Ali bodo ameriški bankirji, katerim je Obregon zastavil prirodna bogastva Mehike, da so ga priznali in mu dali mir, to dovolili?”

NOVA PREISKAVA, NOVI VLADNI ŠKANDALI.

(Nadaljevanje s prve strani.)

straciejo na pravosodnem departmantu.

Čikaška porota se ni izpustila v preiskavo, ker ne spadajo takšne zadeve v njeno področje. Ali tega dela pa se namerava lotiti načrti odseljek ter pričeti tamkaj, kjer je mehalo poroto.

Načelnik senatorjevega odseljka za preiskanje Daughertyjeve zadetke v preiskavo, ker ne spadajo takšne zadeve v njeno področje. Ali tega dela pa se namerava lotiti načrti odseljek ter pričeti tamkaj, kjer je mehalo poroto.

Načelnik senatorjevega odseljka za preiskanje Daughertyjeve zadetke v preiskavo, ker ne spadajo takšne zadeve v njeno področje. Ali tega dela pa se namerava lotiti načrti odseljek ter pričeti tamkaj, kjer je mehalo poroto.

Najprej bo moral Daugherty povedati, zakaj ni storil nobene korake proti tistim, ki so kršili protitrustovsko postavo v več kakor petdesetih slučajih, čeprav je priporočila takšno akcijo kupljenske komisije. Potem je bilo nekaj vojnih alparij, proti katerim ni storil pravosodni departmament nobenega koraka.

Cela vrsta prič bo zaslišanih, in odseljek bo pozval Daughertyja v tolikih zadevah, da bo ob dokončanju te preiskave pruhadet malone vsak urad tega velikega in vašnega departmanta.

MACDONALD JE SPET POSVETIL FRANCIO.

(Nadaljevanje s prve strani.)

“Revolta je navadno uspešna, kajti kdor jo je začel, je navadno dobro založil z delom z računom, da se že naplača z zvezno blagajne, ko pride do tega. Tudi Obregonova vstaja proti strani je bila izvršena približno na način.”

Edaj pa ni šlo. Adolfo de la Riva je začel revolucijo po statiblju in celo vrsta generalov je prihajala na njegovo stran, ko pa navadi, a vendar ni šlo, kaj ne?

Obregon je naredil mnogo načinov, storil pa je tudi dobre za ljudstvo. Stare, korumpirane armade ni reorganiziral, imel je toliko pamet, da je izvršil katere socialne reforme. Dal je mnoge napole vojakov in načrte, katerje je vodil Villa, Zapata in drugi. Pojavil je zadovoljil je Indijance in Alzacijske, ki so danes veliki pristaki in bi bili danes v gotovo smrt. Odpril je veliko akademijo delavecem in temou in dosegel, da so se izvezeli mnogi proletarski častniki, ki so organizirali v vodili delavce proti njegovim sovražnikom. Obregon je tudi — in je glavno — podpiral delavce in jim dal precej vpliva na kontrole v svoji vladi. On sam je na nekakšega zmernega sovražnika.

Obregon je pomagalo, da vstaja ni spela. Prvič v zgodbini moderne Mehike se je ljudstvo — masserje in kmetov — dvignilo in imenuje svojo vlado, katero je bila kača druga poprej. Večina armade ostala zvesta Obregonu. Uporni divizije in polke je pa lahko

nadomestil z novimi enotami devaških in kinetskih prostovoljev, katero je opromil z orodjem in strelivom, ki ga je kupil v Združenih državah.

To je pomagalo, da Huertov vojaški puč ni uspel, dasi je Huerta imel na svoji strani vse veleposenetnike, kapitaliste in katoliško cerkev.

Obregon je prvi mehiški predsednik, ki zaupa ljudski masi in mase ga je obdržala na površju, ko je prišla kriza. Ta žola mora Obregona izmodriti, da popravi napake, ki jih je delal doslej. Ali naj še zaupa stari vojaški madži? Ali ni že čas, da prepusti vojaško vežbanje delavecem in kmetom, armado generalov in profesionalnih vojakov pa počene v že davno zasluženi pokoj? Ali stori to? Ali stori to njegov naslednik Callies, kateremu je izvolitev zdaj zagurana in kateri se ponosa, da je radikalni socialist?

K temu vprašanju pa logično spadščilo drugo vprašanje: Ali bodo ameriški bankirji, katerim je Obregon zastavil prirodna bogastva Mehike, da so ga priznali in mu dali mir, to dovolili?

NOVA PREISKAVA, NOVI VLADNI ŠKANDALI.

(Nadaljevanje s prve strani.)

straciejo na pravosodnem departmantu.

Čikaška porota se ni izpustila v preiskavo, ker ne spadajo takšne zadeve v njeno področje. Ali tega dela pa se namerava lotiti načrti odseljek ter pričeti tamkaj, kjer je mehalo poroto.

“Niti moje, niti Reedovo odvetništvo nima nobenega posla z javnimi zadevami. Važno je le to, kakšen je moj in kakšen njegov zapisnik. Moje javno delovanje je odprt knjiga pred narodom.”

“Ljudje seveda vedo, da si pričadeva Reed dobiti kontrolo nad missourškimi delegati v ‘mehištarke svrhe’ na newyorski konvenciji.”

“Senator Reed pravi, da je pogumen in korajen. Ali ima toliko korajje, da nam pove, za koga je sedaj vprezen konj? Ali hoče povodati volilem, komu namerava predati demokratske deležite iz države Missouri?”

McAdoo in Reed sta si torej zelo hudo v laseh. Kadar sta v prepiru dva vodilna človeka v eni in isti stranki, je pričakovati dokaj zelo zanimivih stvari, ki bi drugače morda nikoli ne pridele na dan. In v tem prepiru bo najbrž pokazano, kako gnilo je politično življenje v Ameriki. Zato tudi zasledujemo take prepire z vso časnikarsko pozitivnostjo in načinostjo.

S temi koncesijami — katere bo obdržalo drago plačalo — torej Obregon odrezal vstascem manjo pomoč in revolucijo je do domača, notranja afra. Tudi tista afra te vrste ni bila.

Tudi brez zunanje pomoci in revencij so bile prejšnje vstaje v krvave. Velikih bitk ni bilo, bili pa so grdi, vratni pastirske konflikti, ki so vladno slabo izpadli za obstoječim. Generali so bili odločilni. Navadno je šlo takole: General te ali one divizije je odrekel zmanjšanje in pokorščino centralni dividi v imenu tega ali onega, skupaj mu je že prišlo v glavo, da drugi generali so hitro brzili vladni vladi, da so na njeni strani zahtevali so orožja, vojakov in marja — obenem pa so brzojajo voditelji revolte: “Kaj in ko nam daš?” Revolta je navadno uspešna, kajti kdor jo je začel, je navadno dobro založil z delom z računom, da se že naplača z zvezno blagajne, ko pride do tega. Tudi Obregonova vstaja proti strani je bila izvršena približno na način.”

Eduardo je začel revolucijo po statiblju in celo vrsta generalov je prihajala na njegovo stran, ko pa navadi, a vendar ni šlo, kaj ne?

Obregon je naredil mnogo načinov, storil pa je tudi dobre za ljudstvo. Stare, korumpirane armade ni reorganiziral, imel je toliko pamet, da je izvršil katere socialne reforme. Dal je mnoge napole vojakov in načrte, katerje je vodil Villa, Zapata in drugi. Pojavil je zadovoljil je Indijance in Alzacijske, ki so danes veliki pristaki in bi bili danes v gotovo smrt. Odpril je veliko akademijo delavecem in temou in dosegel, da so se izvezeli mnogi proletarski častniki, ki so organizirali v vodili delavce proti njegovim sovražnikom. Obregon je tudi — in je glavno — podpiral delavce in jim dal precej vpliva na kontrole v svoji vladi. On sam je na nekakšega zmernega sovražnika.

Obregon je pomagalo, da vstaja ni spela. Prvič v zgodbini moderne Mehike se je ljudstvo — masserje in kmetov — dvignilo in imenuje svojo vlado, katero je bila kača druga poprej. Večina armade ostala zvesta Obregonu. Uporni divizije in polke je pa lahko

zimo, kakor vpijejo nekateri osli, ki se dosledno nič ne razumejo na premogaraku delo. Če bi le za kratek čas prijeli na krampi in lopate ter ter šli v rove, pa bi videli, koliko imajo premogarji “preveč” plač.

— A. G.

zimo, kakor vpijejo nekateri osli, ki se dosledno nič ne razumejo na premogaraku delo. Če bi le za kratek čas prijeli na krampi in lopate ter ter šli v rove, pa bi videli, koliko imajo premogarji “preveč” plač.

— A. G.

Zveza slovenskih organizacij v Chicagu in okolici.

Od časa se priobčuje v listih zanimive aktivnosti Z. S. O., ki so v interesu vseh društv. Društva, katera še niso naznani svojega pristopa v ZSO, naj to naznanijo zvezinemu tajniku, kamor naj naslove vsa naznana in poklicat, ki so namenjene zvezli.

Apeliram na zastopnike včlanjanjnih društv, da se udeležujejo mestnih sej, katero se vršijo vsaki drugi četrtek v mesecu v Narodni dvorani, na Racine Ave. in 181 cesti. Začetek sej ob 8. uri zvezd v dvorani št. 2, v tretjem nadstropju.

Rojakom, ki se se priglasili v državljanško žolo, in onim, ki so želijo pripravljati za izpostavljanje državljanških pravic, naznjam, da se bo v bodoče obdržalo šole vsaki pondeljek večer ob osmi uri v dvorani S. N. P. J. (ne ved ob petki).

Priredbe slovenskih organizacij v Chicagu.

Pevski zbor “Sava” — domača zavaba v soboto, dne 22. marca v dvorani S. N. P. J., 2657 S. Lawndale Ave.

Soc. klub št. 1, J. S. Z. — Dramatska predstava dne 6. aprila 1924 v dvorani S. C. F. S.

Skupna društva S. N. P. J. — Poslava 20 letnica obstanka SNPJ — banket, dne 12. aprila v Pilson Sokol dvorani, S. 18. in Ashland.

Nada, št. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 8. novembra v dvorani CSPS na 181 cesti.

Pevski zbor “Sava” — Koncert v nedeljo dne 23. novembra v Pilson Sokol dvorani na Ashland Ave. in 181 cesti.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava, dne 3. januarja 1925 v dvorani CSPS.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava, dne 1. marca 1925 v dvorani CSPS.

Nada, št. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 8. novembra v dvorani CSPS na 181 cesti.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 1. marca 1925 v dvorani CSPS.

Nada, št. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 8. novembra v dvorani CSPS na 181 cesti.

Nada, št. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 8. novembra v dvorani CSPS na 181 cesti.

Nada, št. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 8. novembra v dvorani CSPS na 181 cesti.

Nada, št. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 8. novembra v dvorani CSPS na 181 cesti.

Nada, št. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 8. novembra v dvorani CSPS na 181 cesti.

Nada, št. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 8. novembra v dvorani CSPS na 181 cesti.

Nada, št. 102, S. N. P. J. — Slavnost petnajstletnice v nedeljo dne 27. aprila 1924, v Narodni dvorani.

Soc. klub št. 1, JSZ — Dramatska predstava dne 8. novembra v dvorani CSPS na 181 cesti.

Čudovite zgradbe.

Sedem čudes iz stare dobe.

Klasična stará doba je poznala le 7 čudes. Imela je sicer mnogo velikih del, ki bi bila čudovita v našem smislu, toda stari narodi niso med svojih 7 oficielnih čudes spregeli niti spoznali svojih filozofov, niti jedrnatih del svojih pesnikov, niti svojih soh, kojih lepot je večna. Med čudesa so šteli le dela, ki so bila izredno velika, izredno dragocena ali pa izredno težko izvajljiva.

Fidijas je najbrže ustvaril marmarskega delo, ki je bilo umetniški lepše in več vredno kot njegov Olimpijski Zeus, toda soha Zeusa je bila narejena iz obilice predragocenega materiala. Efeski tempelj Diane po svoji lepoti izdalek ni dosegel Akropole, bil je pa mnogo večji in bogatejši raznih figur in okrasov. Zato je ljudstvo ti dve golemi deli podelilo med čudesoma. Bila so prava ljudska čudesna, in množica jih je štela med še takrat sveto sedmico po zgolj sunčanjih vidikih.

Izmed vseh sedem staroklasičnih čudes bi v naši dobi le še eno smelo štetiti med te čudotvorbe, in to največje in resnično čudo pričaznamo tudi mi še, kakor pred davnino dobro predniki; in tudi mi je posedujemo v skoraj neizpremenjeni sunčani obliki. Že v klasični dobi je to čudo bilo staro več tisoč let, in tudi poznejša stoletja so šumela mimo njih, niso jih pa mogla bistveno poškodovati.

Egiptanske piramide stote se žanes neizpremenjene. Imamo jih nad 80. Vse stote na pobočju libijske puščave, na desnem bregu Nila, in so razvrščene na prostoru, dolgem okrog 30 km. Njihove mere so različne, od 10 do 150 metrov. Tudi njihov gradbeni material je raznovrsten. Nekatere piramide so zgrajene iz skrbno rezanega kamna, druge iz surovih bolvanov, nekatere zopet iz na-

vedne opeke, žgane iz Nilove naplavine. Zgrajene so nekako v šestem tisočletju pred našim števjem. V notranjosti so v obširnih dvoranah počivali zemeljski ostaniki faraonov, t. j. egipčanskih kraljev. Toda danovo je že, odkar so Arabci oplenili vse te grandiozne grobove in za vedno onemogotili, da pridejo do izredno dragocenega materijala iz ene najstrenjih dob slovenske kulture. Kdo pa je vse stvarna in zgodovinska bogastva so bila nakopičena v teh grobovih, je dokazala lanska najdra groba faraona Tutankamena.

Piramida je bila najbrže zgrajena vsaka postopoma in potem od vrha navzdol stopnjene izpolnjene in prekriti, da so tako nastale gladke poševne stene. Krovnemu kamenju je odstreljalo pač odstranjeno, krov razdrapan, tako da se kaže zopet prvotna oblika in nam je mogoče, da se po terasah povzpne na vrh.

Največja piramida je Keopsova pri vasi Gizeh. Njena temeljna ploskva je kvadrat, česar stranice meri 282 m; višina pa znaša danes še 147 m. Nekdanji špik je odkriven. Na vrhu je sedaj obkrožna platforma, na kateri je dovolj prostora za 100 ljudi. Kameniti bolvani, iz katerih je piramida sezavljena, imajo skupno maso v pol milijonov kubičnih metrov. Herodot pripoveduje, da je 100.000 delavcev delalo 30 let na zgradbi. Res da radi poplav niso mogele delati več ko 8 mesecev na leto. Porabiljenih je poteg takem bilo 240 milijonov delavnih!

Drugo staro čudo so bili tzv. višči vrtovi assirske kraljice Semiramide. Ona je povezana zgraditeljica Babilona, okrog katerega je postavila ogromno obzidja, 26 m visoko in 100 m široko. V njem pa je bilo 100 bronasti mestnih vrat. Babilonske razvaline so še odeloma ohranjene, o viščih vrtovih pa ne vemo ničesar zanesljivega.

Ostanki tretjega čuda, efeškega templja Diane, so ohranjeni do

dandanes. Anglež Wood jih je našel 1870. Ogromno tempeljako ladjo je v 6. stoletju pr. Kr. zgradil Heraifon v dolžini 130 in širini 69 m, vso iz bleščecega belega marmorja. Okrog obzidja je stalo 126 sijajnih korintskih stebrov, pod vhodom pa še tri vrste stebrov po 19 m visokih, vsi so bili bogato okrašeni s figurami.

Herastrat je to svetišče začgal 1. 356 pred Kr., da proslaví svoje ime. Heroični zločin je dosegel svoj način. Demokrit je svetlo obnovil in povečal, cesar Nero pa zopet porušil in oplenil. Kar je še ostalo, so zopet rušili istočni Goti l. 226 po Kr. Trdi grški marmor je vzdržal, in po tolikih nesrečah še dandaneski dokazujejo znatne razvaline o sijaju tega maloazijskega resničnega čuda.

Kakšen je bil slavni Olimpijski Zeve, vemo, ker so nam ohranjena upodobiljenja na rimskem denarju, najdenem v provinci Egiptu v Olimpiji. Soha sama pa, nekot narodna svetinja velikega in močnega ljudstva, je izginila brez sledu. Bila je namešča iz najbolj dragocenega materiala, zlata in sionovine. Fidijas je upodobil boga, kako sedi na bogato okrašenem prestolu. Glava sedečega boga je segla skoraj do stropa 18 m visokega svetišča. V dečnici je podoba držala kip boginje zmage (Nike), v levici pa žezlo s svojim svetim tičem, orlom. Okrog temena je bog nosil zlati lovorični znak, znak olimpijskega zmagovalca.

Peto staro čudo je bila grobnica Mausolea, kralja Karja. Okrog l. 350 pr. Kr. jo je svojemu pokojnemu možu postavila njegova vdova kraljica Artemisija v Halikarnasu. Temelj je bil četveroglast, okrog njega 36 stebrov. Po 24 stopnjicah se je na sredini dvigala piramida, čije vrh je nosil kolosalne kipe kralja Mausolea in kraljice Artemisije v kvadrigi (četverni vpregi). Vsa skupaj je bilo 44 m visoko, arhitekta sta bila Sisros in Pythes, katerima je pomagalo še 5 kiparjev. — Se v

12. stoletju poročen bizantski škof Eustathios, da je zgradba v podrobnostih dobro ohranjena. V sledenih stoletjih je pa bila vse zgornej stavba porušena. L. 1522 so Johaniči iz ostankov lomili kamene za zgradbo svojega samostana. L. 1857. je tod kopal Newton. Našel je še obe figuri Mauzola in Artemisije, po 3 m visoki, več reliefnih plošč in friz Amasonk. Vse te najdbe se nahajajo sedaj v Londonu, v britanskem muzeju.

Največja med starodavnimi zgradbami je Kolos na Rodu, izbrona vlična, znotraj zidanega figura, ki je merila 32 m. Hares jo je zgradil l. 290. pr. Kr. Kolos je baje stal nad vhodom rodoške lučke in ladje so vozile pod njegovimi razkorakenimi nogami. To ustno sporočilo pa najbrže pretira. Kolos je menda stal poleg vhoda. Toda že 56 let po dovršitvi zgradbe je kolosalno figura podrl potres. Ostanki so ležali okrog 1000 let v morju in šteli iz njega. Ko so Arabci zavzeli Rodos, so bron prodali nekemu trgovcu, ki ga je natovoril baje 700 kamejam.

Sedmo staro čudo je bil slovit svetilnik na ostrvu Faros pred Aleksandrijo. Pod Ptolemejem Filadelfom ga je zgradil Sostratos. V osmih nadstropjih se je svetilnik dvigal do 160 m, ves iz marmorja. Ogenj, ki je neprestano gorel na vrhu, so videli baje v daljavi 300 stadijev ali 55 km. Tudi to slavno čudo poznamo le iz literature, ohranjen ni ostal ne kamen na kamnu.

Kako so noji neumni in pametni.

Že v starih časih so pripovedovali, da noj na begu pred zasedovalci v smrtnem obupu vtakne glavo v kak grm, mened, da se tako skrije pred sovražnikom. Tavera je predla v pregor: pogojo primerjamo kako nesmiselno, brezglavo dejanje z nojem početjem. Zanimivo pa je, koliko je na tej stvari resnice in koliko pri dejanega.

Loveci, ki sami poznajo afriške pustinje in so dostikrat zasedovali tudi noje, niso pri tej živali nikoli opazili kakega znaka, ki bi dal sklep, da je domnevna resnica za ta dogodek, je prilej na sled, da so stari noji pri mesecini v dali opazili bližajoče se leve, jim teklj nasproti, zbudili tako njih pozornost nase, potem pa se v nasprotni smeri od gnezda spustili v beg. Levi so jim nekaj časa sledili, nakar so obupali na uspeh. Noji so se srečno vrnili k mladičem in tako sebi in njim otišli življence.

Ta dogodek jasno priča, da je v noju kljub vsem budalostim, ki jih počenja, le še dobrino iskra razsodnosti. Vendar pa ta iskra ni tolikšča, da bi v njenem soju zatemnila prava slava nojevega rodu, slava slaboumja in nespameti.

Original marseillaise. — Daj smo znali samo toliko, da zločini besedilo znane revolucionarne pesmi Rouget de l'Isle, je bil že postaran, da dovoli kopirovati svojim dobrutnikom kiparju Davida d'Angers in portretu Berangerju. O "Bojne pesmi porenske skupno z napevom pa so donovali, da je zgubljen. Nedavno bilo zopet dokazano, da je napev iz oratorija "Esther", pred kratkim je "Marsik France" izrazil dvom, da je napis sploh kdaj obstajal. V isti listu pa trdi danes nekdo, da kopija obstaja in da je bil avtorčno odtisnjena v nekem slikarskem listu o priliki, ko je bila na selježa prvič predvajana. Napis je branila rodbina dotične industrije in ga čuvala kot vodni znak.

Delavski list je sile, z učinkuna vaš nasprotnik.

IZGLE SO RAVNOKAR Slike krasne pesmi: Vse Mine, Mila Lunica, Sirota in Ojška Konotica. Cena za plošče je 75c, za piano s besedilom \$1.00 kom. Naročajo se pri: ADDISON MUSIC HOUSE, 1306 Addison Street, Cleveland, Ohio.

Plašite po naši popolni cenik.

KNJIGE

KNJIŽEVNA MATICA
S. M. P. J.

Književna matica Slovenske narodne podporne jedote je izdala in ima v logi sledeče knjige:

Pater Malaventura. Spis Zvonko A. Novak. Izvirna povest iz življenja ameriških franciškanov. Z izvirnimi slikami, katere je izdelal Stanko Žele. Fina trda vezba. Cena s poštnino red \$1.50.

Slovensko-angloška dictionica. Dodatek raznih koristnih informacij. Fina trda vezba. Cena \$2.00 s poštnino red.

Jimmie Higgins. Spis Upton Sinclair, poslovil Ivan Moček. Povest iz življenja ameriških franciškanov. Z izvirnimi slikami, katere je izdelal Stanko Žele. Fina trda vezba. Cena s poštnino red \$1.50.

Zajedalci. Spis Ivan Moček. Povest iz doslej skritega življenja slovenskih delavcev v Ameriki. Trda vezba. Cena \$1.75 s poštnino red.

Zakon biogeneze. Spis Howard J. Moore, poslovil J. M. Zeleni područna knjiga, ki tolmači mnoge naravne zakone in pokazuje, kako se splošni razvoj ponavlja pri posamezniku fizično in duševno. S slikami. Trda vezba. Cena \$1.50 s poštnino red.

Zadnji dve knjigi naredeni skupaj, dobite za tri dollarje.

Naročbe, s katerimi je potreben stari denar, sprejemajo Književna matica 2607-50 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

MITRA VOSNJA V JUGOSLAVIJO
NEW YORK-HAVRE Mar. 1
LA SAVOIE Mar. 1
CHICAGO Mar. 11
PARIS Mar. 12
BOCHAMEAU Mar. 22

Photo pod knjigijo z navedeni domačem natisom ali na gl. uradi.

FRENCH LINE
120 North Dearborn Street, Chicago, Ill.
10 State Street New York

POZNAVANJE veliko vrednosti mojega Bulgarskega zeliščnega čaja je imenovan Krveni čaj za one, ki trpe vred revmatizma, zaprincne, zdravilne prebave, kislvi ali plinovi želodec, glavobol, jetra, obistvi, in zdravilne sestavine moje bolnične in prialjelje pred ponaredbami. Samo eden pravilni Bolgarski zeliščni čaj in jaz ga izdelujem. Ne dajte se varati ponaredb. Ko so ljudje bolni, morajo imeti najboljše vrste zdravila.

Bulgarski čaj včasih pred letoma, postopek postavljanja, postopek pred izdelovanjem. Ako želite, da vse vrednosti, ki so v tem čaju, postanejo vredne, morate ga izdelati v vrednosti, ki je v tem čaju. Čaj je vreden, ker je vred.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.

President Marvel Products, Inc.
5 Marvel Bldg., Pittsfield, Mass.